

การดูหมิ่นต่อบุคคลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง

ชุตติกาณจน์ ศรีธัญกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN 974-671-448-1

Insult of A Person at Distance

Chutikarn Srinatakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2006

ISBN 974-671-448-1

กิตติกรรมประกาศ

ในความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ ที่ได้กรุณาสละเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้โปรดให้คำแนะนำปรึกษาและชี้แนะเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ผู้เขียนได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งต่อท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ที่ได้กรุณาให้เกียรติเป็นประธาน ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และท่านอาจารย์ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านเพื่อเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณนางสุวรรณ ศรีณัฐกุล มารดา ผู้ให้กำเนิดผู้เขียน ที่เป็นผู้ให้การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษาสำหรับผู้เขียนตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านของผู้เขียนทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียน ขอขอบคุณ คุณยศวริศ ศรีไพบูลย์ คุณธนา แสงพิทักษ์ ที่ช่วยผู้เขียนในการค้นหาข้อมูลในส่วนภาษาไทย และเป็นแรงกายแรงใจทั้งให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่างๆ แก่ผู้เขียนด้วยดีเสมอมา และคุณสิริกกร จันทร์ดี ที่เป็นผู้ช่วยค้นและแปลข้อมูลในส่วนภาษาอังกฤษแก่ผู้เขียน หากปราศจากบุคคลทั้งหลายนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงสำเร็จไปได้ด้วยความยากลำบาก และขอขอบคุณผู้มีน้ำใจอีกหลายท่านที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนลุล่วง

ประโยชน์ใดที่ผู้อ่านได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบคุณความดีทุกประการแด่ มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านของผู้เขียน เพราะหากปราศจากบุคคลเหล่านี้แล้ว ผู้เขียนคงมีอาจทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ และหากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....๗
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ๖
 กิตติกรรมประกาศ๗

บทที่

1. บทนำ1

1.1 ความเป็นมาของการศึกษา1
 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา11
 1.3 สมมติฐานของการศึกษา11
 1.4 ขอบเขตของการศึกษา12
 1.5 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย12
 1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้12

**2. แนวความคิดพื้นฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท
 และความผิดฐานดูหมิ่น13**

2.1 แนวความคิดและหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความผิดฐานดูหมิ่น16

2.1.1 ความหมายของการดูหมิ่น17
 2.1.2 หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความผิดฐานดูหมิ่น19

2.2 แนวความคิดและหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท23

2.2.1 ลักษณะสำคัญของความผิดฐานหมิ่นประมาท25
 2.2.2 หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท25

2.3 คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานหมิ่นประมาทและดูหมิ่น.....29

2.3.1 ความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39331
 2.3.2 ความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่
 หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ ตามมาตรา 13633
 2.3.3 ความผิดฐานดูหมิ่นศาลหรือผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดี
 ตามมาตรา 19834
 2.3.4 ความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32635

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3.5 ความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น ผู้แทนของรัฐต่างประเทศ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 134	36
2.3.6 ความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น ราชบัณฑิต ราชินี ราชสวามี รัชทายาทหรือ ประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 133	37
2.3.7 ความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น ต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112	37
2.4 เปรียบเทียบความผิดฐานดูหมิ่นในกรณีอื่น ๆ กับความผิดฐานดูหมิ่น บุคคลธรรมดา	38
2.5 เปรียบเทียบความผิดฐานหมิ่นประมาทกับดูหมิ่น	40
3. การกำหนดประเภทความผิดเกี่ยวกับความผิดฐานดูหมิ่นและหมิ่นประมาท ในต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย	43
3.1 ความผิดฐานดูหมิ่นและหมิ่นประมาทในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์	45
3.2 ความผิดฐานหมิ่นประมาทและดูหมิ่นในระบบซีวิลลอว์	48
3.2.1 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน	48
3.2.1.1 แนวความคิดและหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความผิดฐานดูหมิ่นตาม ประมวลกฎหมายอาญาแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน	50
3.2.1.2 แนวความคิดและหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญาแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน	55
3.2.2 ประเทศญี่ปุ่น	60
3.2.3 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนโปแลนด์	62
3.3 การดูหมิ่นบุคคลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง	62
3.4 แนวความคิดในการตีความกฎหมายอาญา	71
4. วิเคราะห์แนวความคิดเกี่ยวกับการดูหมิ่นบุคคลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง ในประเทศไทย.....	78
4.1 วิเคราะห์จากแนวความคิดและวิวัฒนาการทางกฎหมายของไทย	78
4.1.1 กฎหมายตราสามดวง หรือประมวลกฎหมายรัชกาลที่ 1 จุลศักราช 1166.....	80

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

4.1.2 พระราชกำหนดลักษณะหมิ่นประมาทด้วยการพูดหรือการเขียน ถ้อยคำที่จอกโหมษณา	86
4.1.3 กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127	86
4.1.4 ประมวลกฎหมายอาญา	89
4.2 วิเคราะห์การนำบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานดูหมิ่นมาปรับใช้กับสภาพการณ์ ในปัจจุบัน	92
4.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา.....	96
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	98
5.1 บทสรุป	98
5.2 ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก. พระไอยการอาชญาหลวง	112
ภาคผนวก ข. พระไอยการลักษณวิวาท ตี ค่า กั้น	163
ภาคผนวก ค. รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไข ประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 464/267/2486	175
ภาคผนวก ง. รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไข ประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 503/413/2486	182
ประวัติผู้เขียน	192